

გარემოს დაცვისა და
სოფლის მეურნეობის
სამინისტრო

N 7780/01
07/08/2019

7780-01-2-201908071038

სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემას“

მის: ქ. თბილისი ბარათაშვილის N2

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ განიხილა თქვენი 2019 წლის 11 ივნისის N8454 წერილი, რომლებიც ეხება ახალციხე-ბათუმის 220 კვ-იანი ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის შუახვევ-ახალციხის მონაკვეთის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშს.

აღნიშნულ პროექტებზე 2019 წლის 15 თებერვალს მინისტრის N 2-148 ბრძანების საფუძველზე გაცა სკოპინგის დასკვნა №17 (11.02.2019).

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების პროცესში გამოიკვეთა, რომ წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიში არ მოიცავს №17 (11.02.2019) სკოპინგის დასკვნაში მითითებულ გარკვეულ საკითხებს, კერძოდ:

- №17 (11.02.2019) სკოპინგის დასკვნის მიხედვით სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის დროს (შუახვევის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ნენია/ 22.01.19/12:00 სთ.) სოფელ ნენიაში გამოითქვა მოსაზრებები იმასთან დაკავშირებით, რომ სოფლის სიახლოვეს (სოფ. თავში/“ნაკანაფევი“) ეგზ-ს გატარებამ, ტყის გაჩეხვამ, გზების და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მოწყობამ შესაძლოა გამოიწვიოს სოფელში არსებული სასმელი წყლების გაქრობა, ზემოაღნიშნულთან მიმართებაში გზშ-ს ანგარიშში ასახული უნდა ყოფილიყო ინფორმაცია სასმელი წყაროების შესწავლის შესახებ. წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში არ არის ასახული და დასაზუსტებელია ინფორმაცია მოცემული მონაკვეთისათვის (და არა მხოლოდ) სასმელი წყაროების შესწავლის და მათზე პროექტით გამოწვეული შესაძლო ზემოქმედების შესახებ (აღსანიშნავია რომ ანალოგიური შენიშვნა კვლავ დაფიქსირდა 2019 წლის 24 ივლისს სოფ. ნენიაში ჩატარებული გზშ-ის ანგარიშის განხილვის დროსაც). ამასთან, მოცემულ მონაკვეთში სასმელი წყაროების გამოვლენის და მათზე ზემოქმედების შემთხვევაში საჭიროა განისაზღვროს შესაბამისი შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებები;
- გზშ-ის ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი და დასაზუსტებელია ფუჭი ქანების განთავსების (სანაყაროების) დეტალური პროექტები, ადგილმდებარეობის კოორდინატები, ასევე მდინარეების სანაპიროსთან ფუჭი ქანების განთავსების

ადგილას საკვლევი უბნების საინჟინრო ჰიდროგეოლოგიური პირობები და მდინარის გავლენა სანაყაროების განთავსების ტერიტორიაზე;

- დასაზუსტებელია საინჟინრო გეოლოგიურ კვლევაზე დაფუძნებული გრუნტის წყლების ნიშნულების შესახებ ინფორმაცია;
- №17 (11.02.2019) სკოპინგის დასკვნის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშის მონიტორინგის გეგმაში აისახული უნდა ყოფილიყო ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხები. გზშ ანგარიშში აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;
- გამომდინარე იქიდან, რომ გზშ ანგარიშში წარმოდენილი ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მონიტორინგის პროგრამა და ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა - პოტენციური ზემოქმედების თავიდან აცილების ან შერბილების ღონისძიებები ზოგად ხასიათს ატარებს, სამინისტროში წარმოდგენილ დაზუსტებულ ინფორმაციას თან უნდა ერთვოდეს ეგხ-ს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა, გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისათვის, შემცირებისა ან შერბილებისათვის გასათვალისწინებელ დეტალურ ღონისძიებებთან ერთად. წარმოდგენილი უნდა იყოს ასევე ეგხ-ს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი დეტალური გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა;

გარდა ამისა გზშ-ს ანგარიშში გამოიკვეთა საკითხები, რომლებიც აგრეთვე საჭიროებს დაზუსტებას:

- წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში არ არის მოცემული და დაზუსტებას საჭიროებს საპროექტო ცვლილების მონაკვეთისათვის მეწყრების დეტალური კვლევის მონაცემები (შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი/პრევენციული ღონისძიებები);
- როგორც გზშ-ის ანგარიშიდან ირკვევა დაგეგმილი სამუშაოები მასშტაბური ხასიათისაა, ხოლო გეოლოგიურ გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასება და მათი შემარბილებელი ღონისძიებები ატარებენ ზოგად ხასიათს. გზშ ანგარიშში არ არის გათვალისწინებული და დასაზუსტებელია ცალკეული სენსიტიური უბნების დაცვის/სტაბილიზაციისათვის საჭირო დეტალური ღონისძიებები;
- აჭარის მაღალმთიანი რეგიონის გეოლოგიურად რთული და მგრძნობიარე მახასიათებლებიდან გამომდინარე მოჭრილი გრუნტის მიახლოებითი მოცულობა, რომელიც 180,000 მ³ შეადგენს საკმაოდ ძლიერი ზემოქმედების მომხდენია გეოლოგიურ გარემოზე, შესაბამისად გზშ-ს ანგარიშში აისახული უნდა იყოს შემარბილებელი და სარეკულტივაციო ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;

- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი საინჟინრო-გეოლოგიური პირობებისათვის განკუთვნილი რუკები არ იძლევა საკვლევ ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სრულად აღქმის საშუალებას, ვინაიდან წარმოდგენილი რუკები, არასტანდარტულია (წვრილი მასშტაბის და დაბალი გარჩევადობის), შესაბამისად აღნიშნული საჭიროებს დაზუსტებას;
- შუახევი-ახალციხის მონაკვეთის, რთული გეოტექტონიკური მახასიათებლებიდან გამომდინარე გზმ-ს ანგარიშში გათვალისწინებულ უნდა იქნას დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის საკითხები როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის პროცესში, ამასთან შემარბილებელ ღონისძიებებში ასახული უნდა იყოს რისკების თავიდან აცილების **კონკრეტული** და არა საერთო ხასიათის შემარბილებელი ღონისძიებები. საქმიანობის განხორციელების პროცესში, ხეების ჭრის შემთხვევაში, მოსალოდნელია შვავის, ქვათაცვენების, კლდეზვავისა და მეწყრული სხეულების გააქტიურება, შესაბამისად გზმ-ს ანგარიშში დაზუსტებას საჭიროებს ამგვარ უბნებზე დამცავი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
- გზმ-ის ანგარიშში დასაზუსტებელია რა მანძილით და სიმაღლით არის დაშორებული მდინარეებიდან ყველაზე ახლოს მდგომი ანძები, როგორია ზემოქმედების არეალში მოქცეული მდინარეების მაქსიმალური ხარჯები, დონეები, დაზუსტებას საჭიროებს ასევე ინფორმაცია ნაპირსამაგრი სამუშაოების შესახებ. ამასთან გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებას საჭიროებს მიწისქვეშა წყლებზე ზემოქმედების შემცირების დეტალური ღონისძიებები;
- გზმ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ იმ ადგილებში, სადაც საკაერო ელექტროგადამცემი ხაზის მარშრუტი კვეთს მდინარეებს, გადაკვეთის ადგილებზე სამუშაოები უნდა განხორციელდეს ყველა მოთხოვნების დაცვით. თუმცა არ არის დაკონკრეტებული და დაზუსტებას საჭიროებს რა სახის მოთხოვნათა დაცვა მოხდება მდინარის გადაკვეთის ადგილებზე;
- გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებას საჭიროებს არსებული და ახალი მისასვლელი გზების შესახებ ინფორმაცია, შესაბამისი პარამეტრების მითითებით. ახალი მისასვლელი გზების გაყვანის სამუშაოების აღწერა. მისასვლელი გზების მშენებლობის შედეგად გამოწვეული გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების დეტალური აღწერა და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი/პრევენციული ღონისძიებების განსაზღვრა;
- გზმ ანგარიშის 3.8.4 ქვეთავში აღნიშნულია, რომ პროექტის ძირითადი ამოცანაა გადამცემი ხაზის მოწყობისას სენსიტიურ უბნებზე ზემოქმედების მინიმუმამდე შემცირება. ამ მიზნით დადგენილი მოთხოვნები და პროცედურები აღწერილია წინამდებარე ანგარიშის მე-7 თავში, რომელიც პროექტის პოტენციური ზემოქმედების ანალიზს ეძღვნება. აღნიშნული არაა შესაბამისობაში გზმ-ში წარმოდგენილი მე-7 თავის შინაარსთან, გამომდინარე იქიდან რომ მე-7 თავში აღწერილია **არსებული სოციალურ-ეკონომიკური გარემო;**
- დაზუსტებას საჭიროებს წარმოდგენილ გზმ-ის ანგარიშში აღნიშნული ადიგენი-ბეშუმის 110 კვ ეგზ-ის შესახებ ინფორმაცია (საპროექტო დერეფანთან სიახლოვის,

საპროექტო დერეფნის გადაკვეთის, ეგხ-ს დერეფნების გადაფარვის და სხვ. შესახებ დეტალური ინფორმაცია).

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 83-ე მუხლის საფუძველზე სამინისტრო აჩერებს ადმინისტრაციულ წარმოებას. გთხოვთ, უზრუნველყოთ დაზუსტებული გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის წარმოდგენა სამინისტროში შესაბამისი დამატებითი დოკუმენტაციით, რის შემდგომაც, სამინისტრო მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად განაახლებს ადმინისტრაციულ წარმოებას გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით.

გიორგი ხანიშვილი

მინისტრის პირველი მოადგილე

